

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS BENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Ds E. Th. v. d. Born, Prof. P. Deddens, P. Groen, Prof. Dr H. J. Jager en Prof. C. Veenhof.

Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. v. Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Drs L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; K. van Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroop, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorakade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE”, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Hoofdartikel: Enige opmerkingen over de gelijkenissen des Heren. 1. — Uit de Schrift: Kinderen Gods kunnen niet in zonde leven (1 Joh. 3:9). — Kerk. leven: De bibliotheek van wijlen Prof. Schilder. — De positie van de diakonen (slot). — Bibliotheekfonds der Th. Hogeschool. — Op en om 't kerkplein: De lijn der

Doleantie verlaten? — Pol. en Soc. leven: Gemeenschap in de arbeid. 8. — De doorbraak van de „doorbraak”. 1. — Boekbespreking: Het jaarboekje der Canadese Gereformeerde Kerken. — Gedicht. — Pop. Wetensch. Schetsen: Verandering en bestendigheid in de natuur. 1. — Perschouw. — Kerknieuws.

niet elke trek van de gelijkenis heeft een overdrachtelijke betekenis. Ik hoop dat straks nog wel nader uit te werken.

Maar de allegorische verklaring der gelijkenissen is niet eerder tevreden eer ze elk onderdeel van een gelijkenis heeft „overgebracht”.

Ze wil beslist weten, wie er bedoeld zijn met de vijf wijze maagden en wie er aangeduid worden met de vijf dwaze maagden en wat we hebben te verstaan onder de lampen en welke betekenis de olie in de lampen heeft en wat het wil zeggen, dat de vijf dwaze meisjes olie gingen kopen en bij wie ze dat moesten doen. Om duidelijk te maken hoe de allegorische verklaring te werk gaat, lijkt het me dienstig maar een bekend voorbeeld van zulk een verklaring te geven.

Ik kies daarvoor de verklaring, die Augustinus gaf — op voorgang van vele anderen — van de bekende gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan (Lucas 10 vs 30—37). Ik geef eerst de vertaling van het Ned. Bijbelgenootschap:

„Een zeker mens daalde af van Jeruzalem naar Jericho en viel in handen van rovers, die hem niet alleen uitschudden, maar ook slagen gaven en weggingen, terwijl zij hem half dood lieten liggen. Bij geval daalde een priester af langs dien weg; en deze zag hem, doch ging aan de overzijde voorbij. Evenzo ging ook een Leviet langs die plaats, en hij zag hem en ging aan de overzijde voorbij. Doch een Samaritaan, die op reis was, kwam in zijn nabijheid, en toen hij hem zag, werd hij met ontferming bewogen. En hij ging naar hem toe, verbond zijn wonden, goot er olie en wijn op, en hij zette hem op zijn eigen rijdier, bracht hem naar een herberg en verzorgde hem. En den volgende dag stelde hij den waard twee schellingen ter hand en zeide: Verzorg hem en mocht gij meer kosten hebben, dan zal ik ze u vergoeden, op mijn terugreis.

Wie van deze drie dunkt u, dat de naaste geweest is van den man, die in handen der rovers was gevallen? Hij zeide: Die hem barmhartigheid bewezen heeft.

En Jezus zeide tot hem: „Ga heen, doe gij evenzo”. En nu de allegorische verklaring van Augustinus en anderen:

De reiziger is de menselijke natuur of Adam, de vader van ons geslacht. Hij heeft Jeruzalem, dat is de hemelse stad of de vreedestad, verlaten. D.w.z. hij is in zonde gevallen. Hij is op weg naar Jericho, de stad die onder de vloek ligt volgens Jozua 6:26. (Anderen brengen Jericho in verband met het Hebraeuwsche woord voor maan. Die is met haar wassen en afnemen een beeld van dit sterfelijke leven. Nog weer anderen denken aan de palmen van Jericho en maken hieruit op, dat de mens zwelgt in de stad der lusthoven!).

Zodra de mens de heilige stad en de tegenwoordigheid Gods heeft verlaten valt hij in handen van hem, die een rover en moordenaar is, de mensenmoorder van Joh. 8:44, en wordt door de duivel en z'n boze geesten beroofd van z'n kleed der oorspronkelijke gerechtigheid. Hij wordt ernstig gewond achtergelaten. (Een beroemde verklaarder zegt: elke zondige passie en begeerte is een gapende wond, waaruit het levensbloed van de ziel (!) wegstroomt).

Maar ondanks dit alles is de mens niet absoluut dood, want anders had de verzorging van de Samaritaan hem niet geholpen. De levensvonk is niet helemaal uitgeblust. Er is een sprank van goddelijk leven overgebleven, die door een hemelse ademtocht in vlam kan worden gezet. De zondaar is nog te redden, want hij is maar halfdood.

Priester en Leviet kunnen hem echter niet redden.

Enige opmerkingen over de gelijkenissen des Heren

HOOFDARTIKEL

1. TER INLEIDING.

MOETEN GELIJKENISSEN ALLEGORISCH WORDEN VERKLAARD?

Mogelijk komt onder het lezen van dit opschrift bij een lezer de vraag op, of het wel nodig is over de gelijkenissen des Heren enige opmerkingen te maken. Die zijn immers zo eenvoudig, dat een kind ze kan begrijpen. En over wat kinderen kunnen begrijpen schrijven we toch geen artikel in „De Reformatie”.

Onlangs hoorde ik van een predikant, die van mening was, dat de gelijkenissen behoorden tot de gemakkelijkste gedeelten van de Bijbel. Als hij Zaterdag niet klaar kon komen met een preek over een „moelijke” tekst, die hij aanvankelijk gekozen had, dan nam hij maar gauw een gelijkenis als stof voor de preek. Dáarmee kon hij in de gauwigheid op de Zaterdagavond nog wel klaar komen. Ik betwijfel of deze dominé het bij het rechte eind had. En ik kan wel verstaan, dat een andere beweerde: De gelijkenissen behoren tot de moeilijkste stof om over te preken.

In elke Hermeneutiek — ik bedoel een geschrift, dat handelt over de manier, waarop de Schrift in haar geheel en in haar delen moet worden verklaard — wordt een apart hoofdstuk gewijd aan de bespreking van de gelijkenissen. En het aantal boeken is ontelbaar, waarin de gelijkenissen worden verklaard. En wie wel eens een paar verklaringen van één en dezelfde gelijkenis heeft vergeleken, kan het wel eens zijn met de verzuchting van een geleerde exegeet: „De geschiedenis der exegese stelt ons voor een chaos, waarover diepe duisternis hangt”. Het schijnt toch niet zo eenvoudig te zijn als sommigen wel denken. Als we de verscheidenheid, ja tegenstelling der verklaringen opmerken, kan de gedachte wel opkomen: Is de Schrift, althans wat de gelijkenissen betreft, wel doorzichtig en duidelijk?

Hoe tegenstrijdige verklaringen van één gelijkenis kunnen worden gegeven wil ik met een voorbeeld duidelijk maken. Ik kies daartoe de bekende gelijkenis van de onrechtvaardige rentmeester uit Lucas 16 vs 1—9.

Men heeft zich afgetoed met de vraag, wie toch wel met die rentmeester bedoeld zou zijn. De antwoorden zijn verbluffend. Een bisschop uit de tweede eeuw zag in hem voorgesteld Paulus, die eerst zo wettisch en hard was geweest, maar later door de genade Gods zich het hart der Heidenen won.

Een ander dacht aan Judas Iskariot, die niet zelden mudden tarwe en vaten olie ontving van degenen, die Jezus dienden van haar goederen.

Een derde herkende in de rentmeester Jezus Christus zelf, door Mozes aangeklaagd, waardoor hij niet langer rentmeester over de Joden blijven kon, maar elders arbeiden moest.

Een vierde hield hem voor de duivel, die de zielen der mensen bedriegt, door hun absolute van zonden te beloven.

Vermaarde verklaarders hebben gedacht aan de Farizeeërs, die zich schamen te bedelen om Gods genade, terwijl ze niet werken kunnen, naar de wet; waarom zij zich zoeken te redden, door Gods schuldenaars (de Joden) willekeurig afslag te geven. Terwijl veel Roomse verklaarders gedacht hebben aan de bisschoppen, die als rentmeesters van Christus medelijden met zondaars moeten hebben en hun afluut moeten verlenen. (Zie v. Koetsveld, II, bl. 298 v).

Dit éne voorbeeld zou met tientallen te vermeerderen zijn. Het is niet overdreven als ik beweer: In één figuur uit één en dezelfde gelijkenis hebben de verklaarders voorgesteld gezien God en duivel, Christus en antichrist, Farizeeërs en Tollenaar. Er moet aan dergelijke verklaringen toch wel een en ander mankeren. En het is wel te verstaan, dat theologen in verband met deze verscheidenheid van verklaringen de regel opstelden: „uit de gelijkenissen mag niets worden geconcludeerd ter vaststelling van de leer der waarheid.”

Ik geloof, dat de gelijkenissen duidelijk zijn. Althans voor hen, die oren hebben om te horen en ogen om te zien. Want ze zijn uitgesproken door Hem, die gezegd heeft: „Ik dank U Vader, Here des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze den kinderkens geopenbaard” (Matth. 11:25). Maar in de loop der geschiedenis hebben „wijzen en verstandigen” de gelijkenissen zo ingewikkeld gemaakt door hun inlegging, dat geen mens er meer wijs uit kan worden. Hierbij denk ik aan de zgn. allegorische verklaring, waarmee we ons eerst willen bezig houden.

De allegorische verklaring van een gelijkenis gaat er van uit, dat elk onderdeel van de gelijkenis een overdrachtelijke betekenis heeft. Een allegorie is een uitgewerkte gelijkenis, waarvan inderdaad elk onderdeel „overgebracht” moet worden. Zulk een allegorie vinden we bijv. in Joh. 15:1—6. Daar noemt Jezus zichzelf de ware wijnstok en zijn Vader de landman. Z'n discipelen zijn als ranken aan de wijnstok. Zoals een onvruchtbare rank wordt weggesnoeid en in het vuur geworpen, zo wordt een ontrouwe discipel buitengeworpen. Zoals een rank alleen maar vrucht kan dragen als deel van de wijnstok, zo kunnen de discipelen alleen maar vrucht dragen door gemeenschap aan Jezus Christus. In zulk een allegorie heeft dus elk onderdeel een „andere betekenis”. Dat zulk een allegorie allegorisch verklaard wordt is goed.

Maar niet alle gelijkenissen zijn allegorisch. Ze hebben wel een „andere beduiding” (Gal. 4:24), maar

Dat wil zeggen: De wet en de offeranden konden geen redding brengen. De wet stond bij de gevallen mens, maar onder de indruk van de ernstige wonden en onmachtig om te helpen, vertrok zij. Doch wat Priester en Leviet niet konden doen, dat deed de Samaritaan. En die Samaritaan was Christus zelf. Want Samaritaan staat in verband met een Hebr. woord dat redden betekent. Hij was dus de Redder.

Hij goot olie en wijn in de wonden, dat is; Hij stortte zichzelf uit in de harten der zijnen. Volgens sommigen zijn olie en wijn tekenen van de Geest en van het bloed van Christus. Anderen denken aan het medelijden en de ijver van de Heland. Het verbinden der wonden is een aanduiding voor de sacramenten.

Dat de Samaritaan de gewonde op z'n eigen lastdier zet doet ons denken aan de plaatsvervangende van Hem, die ofschoon Hij rijk was om onzentwil arm te worden, opdat wij door Zijn armoede rijk zouden worden.

De herberg is een beeld van de kerk, de plaats waar de zielen worden genezen. Daar brengt de Zoon des mensen allen, die gered zijn uit de handen van Satan. Daar worden ze door de grote Geneesmeester verzorgd, totdat ze gezond zijn. Dat de Samaritaan heengaat wil zeggen, dat Christus niet op aarde kon blijven, maar moest heengaan naar de plaats vanwaar Hij gekomen was. Maar Hij zorgt voor zoveel genade, dat de gelovigen het kunnen uithouden, totdat Hij wederkomt. Met de twee geldstukken weet men niet precies raad: Zijn het de twee sacramenten? of de twee testamenten? of Woord en Sacrament?

Sommigen vinden het maar beter onder de twee penningen te verstaan al de gaven en krachten, die de Here aan de kerk laat tot aan de wederkomst.

Kinderen Gods kunnen niet in zonde leven

UIT DE SCHRIFT

„Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want zijn zaad blijft in hem en hij kan niet zondigen; want hij is uit God geboren.”

1 Joh. 3 : 9.

Ik zal mij wel niet vergissen wanneer ik bovengenoemde tekst moeilijk noem. Velen weten er geen raad mee. En velen hebben bij het lezen van deze tekst wel de twijfelmoedige vraag bij zich voelen opkomen: „Ben ik dan wel uit God geboren?” Het staat er immers zo sterk, zo triumpfantelijk; hij kan niet zondigen. En al komt deze angstwekkende vraag niet op, dan toch zeker wel andere vragen. Bijv. deze: Wat is „uit God geboren zijn”? Wat is „zijn zaad” dat in hem blijft? En wat betekent: „die doet de zonde niet” en „hij kan niet zondigen”?

Ik wil trachten op deze vragen een antwoord te geven. Tot vertroosting der rechtvaardigen. Tot waarschuwing der goddelozen. Ook in de Kerk.

Johannes noemt in het begin van dit hoofdstuk het onuitsprekelijk voorrecht dat God ons gegeven heeft, dat wij namelijk kinderen Gods genoemd worden en zijn. We zijn in Gods gezin opgenomen, zoals Calvijn het uitdrukt. Nu reeds genieten we kinderrechten en verheugen we ons in Gods vaderlijke goedheid. En eens zullen we delen in de heerlijkheid van Jezus Christus, als we Hem zien zullen gelijk Hij is. Maar daarin ligt dan ook de verplichting, dat we ons reinigen van de besmetting der zonde, omdat Hij rein is.

Vervolgens heeft de apostel gesproken van de afschuwelijkheid van de zonde. Ze is ongerechtigheid, d.w.z. verloochening of terzijde-stelling van de wet. En meteen verloochening van Christus' werk. Want Hij is gekomen om de zonden weg te nemen. In Christus blijven en de zonde bedrijven kan niet samen gaan. „Kinderkens, dat u niemand verleide. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is. Die de zonde doet is uit de duivel, want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou” (vs 7 en 8).

Laten we ons dat maar goed inprenten: Zondigen is werken des duivels doen. Afbreken wat Christus bouwt, weerstaan wat Christus werken wil.

Johannes zegt hier in andere woorden hetzelfde als Paulus in 2 Cor. 6 : 14 v.: „Want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? En wat samenstemming heeft Christus met Belial, of wat deel heeft de gelovige met de ongelovige?”

Dat kan een kind-in-het-verstand nog wel verstaan, dat Gods werk en des duivels werk niet kunnen saamengaan. Gods werk verbreekt het werk van de duivel en het is des duivels werk Gods werken te weerstaan. Daarom volgt er nu ook: „Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet.” Wie uit God geboren is heeft zijn leven aan God te danken. Hij heeft zijn oorsprong in God. We hebben ons „natuurlijk” leven aan onze ouders te danken. We zijn uit een vader en moeder geboren. Ik spreek nu op menselijke wijze. Maar de gelovigen hebben het leven-naar-de-Geest aan God te danken. Het leven des geloofs, het nieuwe leven is gave Gods. „Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het

De herbergier is volgens de één Paulus, volgens anderen Petrus, want tot hem zeide Jezus: Weid mijn lammeren. (Joh. 21 : 15).

Wat de herbergier meer aan de patiënt ten koste mocht leggen wordt toegepast op bijzonder goede werken, waarbij de één denkt aan de ongehuwde staat, een ander aan het feit, dat Paulus met eigen handen de kost verdiende!

Dat de reiziger de gemaakte kosten zal vergoeden wil zeggen, dat de Here bij z'n wederkomst aan bijzonder goede werken een bijzondere beloning zal geven.

Wanneer we één ogenblik nadenken over deze methode van verklaring dan is het ons wel duidelijk: Deze uitlegging is wel scherpzinnig, maar niet eerbiedig. Want ze is uiterst willekeurig. Alle vastheid ontbreekt. Zo kan elke verklaarder met wat vernuftigheid van alles alles maken. Boven gaf ik drie verklaringen van Jericho. Mogelijk zou een vernufteling er wel tien kunnen geven. Waar blijft zo de duidelijkheid van de Schrift? Waar blijft het verband? Wat wordt er van de toepassing, die Jezus zelf gemaakt heeft? Wat komt er terecht van het: Zo spreekt de HERE?

Misschien denkt iemand, dat het niet nodig is deze methode van verklaring te bespreken, omdat er niemand meer is die het zo doet. Wie zo denkt, zou zich vergissen. Tot in deze tijd komt deze verklaring voor. En er zijn veel gemeenten die het maar prachtig vinden als een predikant zulke „ongehoorde” dingen uit de tekst haalt. En mannen van naam vinden deze verklaring nog zo gek niet. Maar daarover een volgende keer.

H. J. J.

is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen” (Ef. 2 : 8-10).

Ik stelde boven de vraag: Wat is „uit God geboren zijn”? Het antwoord kan zijn: Wie tot het geloof in Jezus Christus kwam is uit God geboren. We zijn gewend geraakt aan een wedergeboorte-begrip, dat niet Schriftuurlijk is. We vinden wedergeboorte worden iets gans anders dan tot het geloof komen. Vele christenen durven wel zeggen, dat ze geloven in de Here Jezus. Maar ze durven niet zeggen: We zijn wedergeboren of: we zijn uit God geboren. Ze denken bij wedergeboorte aan een inplanting van een levenskiem. Aan een wonderlijke belevenis, waarbij iets goddelijks in de ziel neerdaalt. In elk geval aan iets, dat ver boven het geloof uitgaat. De Schrift kan het ons anders leren. Johannes schrijft in deze zelfde brief: „Een iegelijk die geloof dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren” (1 Joh. 5 : 1). En in het evangelie van Johannes lezen we: „Hij is gekomen tot het zijne en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn naam geloven” (Joh. 1 : 11, 12). Zakelijk betekent uit God geboren zijn hetzelfde als: Kinderen Gods zijn. Uit genade zalig worden. Geloven in Jezus Christus.

Ik noem nog één tekst ten bewijze: „Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Jezus Christus” (Gal. 3 : 26).

Wie oprecht in de Here Jezus geloof heeft het leven en dat leven heeft hij aan God te danken: Hij is uit God geboren.

Van hem zegt Johannes nu: die doet de zonde niet. Iets precieser vertaald: die bedrijft geen zonde. Ik hoor iemand vragen: maar is dat wel waar? Tal van Schriftplaatsen schijnen hiermee te strijden. Bijv. Jac. 3 : 2: „Want wij struikelen allen in vele.” Of 1 Joh. 1 : 8: „Indien we zeggen, dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet.”

Is David, de man naar Gods hart, niet diep gevallen? Heeft Petrus niet z'n Heiland verloochend? Is Rom. 7 niet geschreven door iemand, die uit God geboren was? De tegenstrijdigheid is echter slechts schijn. Johannes beweert niet, dat iemand, die oprecht in Jezus Christus geloof, niet meer struikelen of vallen kan. Maar wel, dat hij van zonde z'n bedrijf niet meer maken kan. Hij kan het zondigen niet volhouden. Hij kan er niet in volharden. Als in vs 4 sprake is van een iegelijk, die de zonde doet, blijkt uit de Griekse woorden, dat er iemand bedoeld wordt, die voortdurend zonde doet. Als er in vs 7 gesproken wordt van iemand, die de rechtvaardigheid doet, wordt dat weer zo uitgedrukt, dat de duidelijke bedoeling is: die voortdurend rechtvaardigheid betracht. Zo ook in vs 8 en vs 10. We kunnen toch niet tegelijk uit het geloof leven en de duivel dienen? We kunnen toch niet tegelijk God liefhebben en de wereld? We kunnen toch niet in het licht wandelen en de duisternis liefhebben? Wie uit God geboren is, zalig werd door het geloof, de Here Jezus liefheeft, heeft toch lust

om God te dienen? Hij kan toch z'n bedrijf er niet van maken om de wet des HEREN te overtreden. Gods Geest te bedroeven, Christus' werk te breken en de werken des duivels te doen?

Wie dit alles wel kan is niet uit God geboren, gelooft niet oprecht, kent de HERE niet in al z'n wegen.

Dat we niet in zonde kunnen leven danken we niet aan eigen deugd of vroomheid, zodat we in ons zelf zouden kunnen roemen. Maar we hebben dat te danken aan het zaad Gods, dat in ons blijft. „Want zijn zaad blijft in hem.”

Wat hebben we onder dat zaad van God te verstaan? Vele commentaren spreken van een beginsel, waaruit de gelovigen leven. Anderen van een levenskiem. Ik houd niet van het woord beginsel. Het is me te weinig concreet en al te vaag. Ik houd het met de Kanttekening: „Dat is Gods zaad, waardoor hij wedergeboren is, namelijk het Woord van God.” Ze verwijzen naar 1 Petr. 1 : 23: „Gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods.” Ook verwijzen ze naar Joh. 3 : 3 en 5, waar sprake is van wedergeboorte uit de Heilige Geest.

Woord en Geest zijn het zaad Gods, dat blijvend in het leven der gelovigen werkt. God werkt door Woord en Geest het geloof en houdt het in stand en Hij vernieuwt ons leven. Hij overtuigt van zonde en brengt tot bekering. En daarom kunnen zij, die oprecht geloven, niet in zonde blijven leven. „Het evangelie is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft.”

We moeten dat „niet kunnen” zondigen goed verstaan. Een steen kan op het water niet drijven en een kurk kan in het water niet zinken. Een mens kan met z'n hand niet aan de hemel reiken en een mol kan niet vliegen. Dit alles kan niet krachtens de wetten, die God voor mens en dier en ding gesteld heeft. Maar zo staat het met het niet kunnen zondigen niet. Een mens is en blijft verantwoordelijk. Als iemand zou zeggen: Ik geloof in Jezus Christus en nu kan ik automatisch niet in zonde leven. En hij zou de verleiding zoeken en de zonde niet haten en vlieden, niet waken en bidden, dan zou blijken, dan hij nog zeer wel in zonde kon leven. Want wat ons betreft, zonder de genade van Jezus Christus kunnen we niets doen. We zijn van nature tot alles in staat.

We kunnen niet in zonde leven, zo dikwijls en zo lang we uit het geloof leven. Het is geen rekensom van 2 maal 2 is 4, dat we niet in zonde kunnen leven. Maar in het geloof mogen we zeggen: We kunnen niet meer in zonde leven. Want de HERE zal ons staande houden in de verzoeking. Het geloof, dat van de HERE alles verwacht, wordt niet beschaamd.

Dat geloof maakt niet zelfverzekerd, maar leert ons ootmoedig wandelen met God. „Doch zover is het vandaar, dat deze verzekerdheid der volharding de ware gelovigen hovaardig en vieselijk-zorgeloos zou maken, dat zij daarentegen een ware wortel is van nederigheid, kinderlijke vreeze, ware godzaligheid, lijdzaamheid in alle strijd, vurige gebeden, standvastigheid in het kruis en in de blijdenis der waarheid, mitsgaders van vaste blijdschap in God; en dat de overdenking van die weldaad hun een prikkel is tot ernstige en gedurige betrachtning van dankbaarheid en goede werken; gelijk uit de getuigenissen der Schrift en de voorbeelden der heiligen blijkt” (Dordtse Leeregels, V, 12).

H. J. J.

KERKELIJK LEVEN

De bibliotheek van wijlen Prof. Schilder

3de verantwoording: 18 Aug.: C. J. de R. te D. f.3.— (van een „Zeeuw” plus nog wat; zonder provinciaal chauvinisme aan te willen kweken, vind ik het toch wel zijn, dat Zeeland niet achterblijft!); 20 Aug.: J. C. de K. te D. f.2.— („uit dankbaarheid”); P. de J. te V. f.5.— (goed zo, volle achterneef!); T. B. te A. f.5.—; 21 Aug.: Kl. B. te Z. (Gld.) f.10.—; A. R. te H. (Gr.) f.2.— („de Heere zegene Uw poging tot heil voor onze kerkelijke gemeenschap”; Inderdaad! Moge die in dit offeren duidelijk blijken en er later de vruchten van plukken); 22 Aug.: G. T. te L. f.5.—; J. W. R. te B. f.2.50; deze broeder schrijft: voor behoud der bibliotheek van wijlen K. S. ik hoop dat U nog veel behouden kunt. Zijn boeken volgens catalogus verkocht door Bouma alleen dubbele ex. of zijn dat minder waardevolle boeken? S.v.p. een paar letters in „De Reformatie”. Ik ben maar zo vrij, deze vraag even door te geven aan Prof. Deddens, die de hele bibliotheek van Prof. S. critisch bekeken heeft en reeds veel eruit heeft aangekocht; én genoteerd, wat verder van waarde is voor de bibliotheek onzer Theologische Hogeschool. Ik ben pas kort van vacatia terug en ben er dus even „uit”. Misschien wil Prof. D. br R. wel even met een kort woordje op de hoogte van de laatste stand van zaken brengen?

Deze week heeft dus weer f.34.50 opgeleverd; zodat bij mij tot op heden binnengekomen is f.160.—.

Dat is, met het door br P. Groen geleide bedrag, samen nog geen..... f.8000.—! En daár willen we heen. Ons beider giro zal dus gaarne volgende gaven in ontvangst nemen.

P. JASPERSE,
giro 25727.

30. Het
aan de di
van is ni
de regeer
gens is l
ook diake
aan de pa
of Opperh
(weiden)
men, rege
Woord
apostel
Hand. 20
wordt ge
gen van
onderricht
deze tekst
eisten voer
vermeld.
kinderen
met direct
te, terwij
de vereist
40. Ook
en strekk
zijn Kom
ring van
naar zee
diakonos,
heeft naam
van diako
lichamelij
conale hul
diakenen
bewerde,
en diaken
ding zou
leven van
mee hebb
episkopen
een van e
nis (men
Prof. Gre
Hand. 6 e
en diaken
Nog merk
Wörterbuc
de dia
h e l p e
m a t e r
Men zij
„ambtsont
waaruit d
Zeker h
streeks
kenen tot
In Gods
de kerker
de kerker
woord) ge
Testament
van de rus
staat da
vast? We
gegevens
dat de dia
keraad, m
der geme
presbyters
50. Zaha
sche kunst
titeit van
wordt ver
als de „ou
21 : 23, Ha
vs 5) gena
gemeente”
een „pres
Merkwa
schijnlijk
len”, de c
der tweed
d r u k k
scheiden v
60. Zove
afgeweken
contempor
bevoegde
tegenover
keling, en
accent gaf
Kort na
wording
Toen er g
geen men
loop van
het accent
len. Daaro
„hinein in
Testament
Naar ik
begeerden
vaar niet
doende he